

Драгоmareцька А.В., студентка групи ОКД-16-С

Керівник: Левченко О.М., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Кіровоградського національного технічного університету

ОСОБЛИВОСТІ КОТИРУВАННЯ ЦІНИ НА БІРЖОВІ ТОВАРИ

Економічна значимість біржового ринку проявляється через процес ціноутворення, який він забезпечує, зокрема, через формування ціни пропозиції (ціни продавця), ціни попиту (ціни покупця), ціни біржових угод, тобто ціни ринкової рівноваги, та котирування цін. Біржове котирування є основним засобом одержання інформації про ціни та кон'юнктуру ринку. Ціни котирування мають довідковий характер і використовуються продавцями і покупцями як орієнтир при визначенні (розрахунку) цін, з якими слід виходити на біржовий ринок. Тому дослідження питання про особливості котирування ціни на біржові товари є досить актуальним і потребує детального розгляду.

Основна мета котирування біржових цін – це визначення для кожної групи товарів типової довідкової ціни, що відображає вартість одиниці товару при типових (середніх) обсягах доходу і розуму поставок.

Біржове котирування, як одне з найважливіших призначень біржі – це системи методів, які дають змогу виявити середні об'єктивні ціни для всього асортименту біржових товарів на основі цін укладених угод [1].

Серед основних методів котирування виділяють наступні:

- метод єдиного біржового курсу, тобто встановлення такої ціни, за якою може бути виконана більшість доручень, що отримали брокери;
- метод простого опублікування цін, за якими на біржі укладаються угоди, з вказівкою "від - до". У біржові бюлетені заноситься як довідкова ціна, яка відображала вартість одиниці товару при типових обсягах і умовах продажу, так і коливання цін на кожний вид товарів.

Нині біржові котирування є офіційними цінами угод, які укладаються на товар, передбаченої біржовими правилами стандартної якості, безпосередньо на біржі в години її офіційної роботи. Ціни на всі позиції, що котируються, можуть публікуватися один або декілька разів на день у встановлений час. Таким чином, розрізняють котирування за результатами біржового дня і проміжне, або поточне котирування, що виникає в результаті торгів.

Підсумкове котирування здійснюється різними способами, але у будь-якому разі її здійснює електронна обчислювальна машина шляхом фіксування дійсних цін укладених угод. Способи відображення котирування цін на біржах поступово змінюються й удосконалюються з часом. На рис. 1 подані основні види котирування.

Здійснення самого котирування цін підпорядковується певним правилам, більшість з яких на сучасних біржах є результатом уніфікації вимог до угод, що здійснюються наявністю типового обсягу партії, типового порядку розрахунків і поставки тощо.

Все це відноситься головним чином до угод з реальними товарами і цінними паперами. На сучасних ф'ючерсних ринках роль котирування цін дещо інша. У договорах, що укладаються на строк (з виконанням контракту у майбутньому), ціни угод не завжди вказуються. У такому випадку ці контракти укладаються за цінами, що склалися в той день, коли за умовами договору угода повинна бути виконана. Таким чином, коли котирування ціни відбувається цього дня, вони стають не просто орієнтиром для брокерів, а встановленою для такої угоди ціною.

Якщо в обумовлений день довідкова котирувальна ціна відсутня, то розрахунок проводиться за ціною, яка опублікована в останній, попередній до дня ліквідації день, в який

проводилося котирування. Якщо котирування на цей товар не проводилося більше трьох біржових днів до дня ліквідації, то розрахунок проводиться за угодою сторін, а якщо такого не буде досягнуто, - за ціною, що встановлена арбітражною комісією і котирувальним комітетом. При укладенні угод на товар, що не котирується на даній біржі, довідкова котирувальна ціна встановлюється на основі довідкових котирувальних цін основних товарів і операцій.

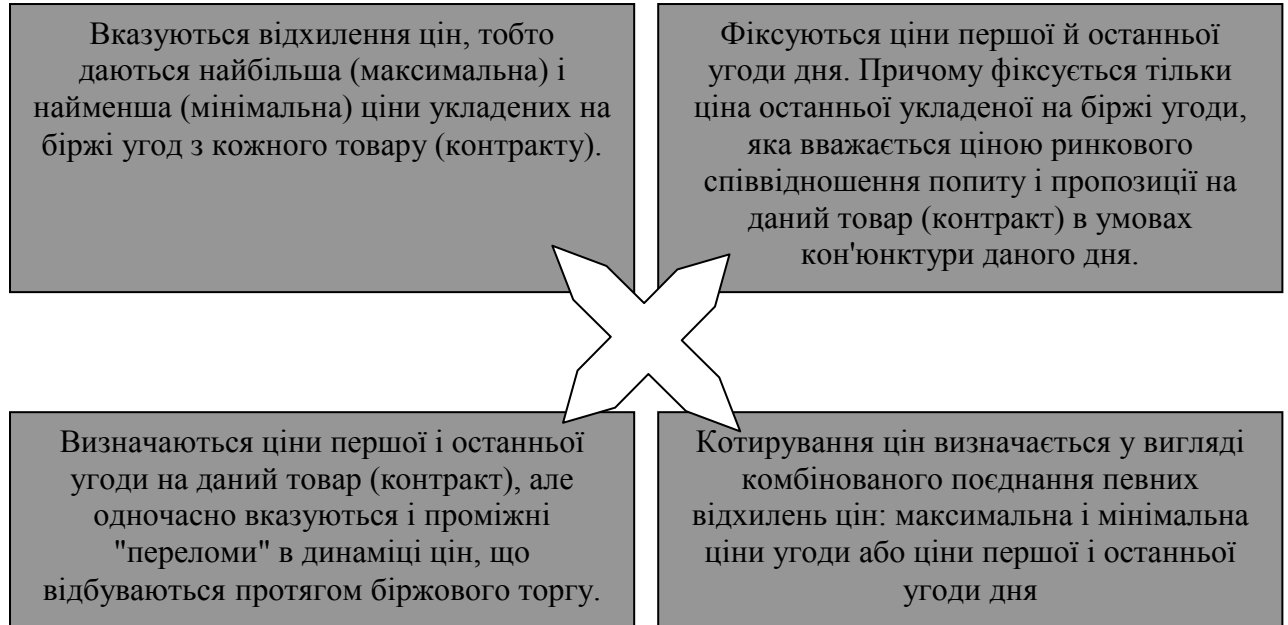

Рисунок 1. Основні види котирування [2]

За своєю природою біржові котирування універсальні, адже являють собою ряд цін на однорідний товар із стандартними, протягом тривалого періоду незмінними, умовами контракту, що дозволяє використати їх як світові ціни. [3].

Таким чином, котирування цін - це їх визначення за угодами, укладеними на біржі, що здійснюється котирувальною комісією за встановленою методикою на основі повідомлень про діючі ціни. Ціни котирування носять довідковий характер та служать орієнтиром для продавців і покупців у призначенні своїх бажаних цін. Котирування - це інформація про ціни й кон'юнктуру попереднього періоду біржової торгівлі, необхідної для правильного визначення ринкової ситуації на біржі. Отже, котирування слугує важливим інструментом здійснення моніторингу та прогнозування при проведенні біржових операцій

Список літератури:

1. Правила і методика біржового котирування цін [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukr.vipreshebnik.ru/birzhova-diyalnist/466-pravila-i-metodika-birzhovogo-kotiruvannya-tsin.html>
2. А. І. Берлач, Н. А. Берлач, Ю. В. Ілларіонов. Організаційно-правові основи біржової діяльності.- К.: Фенікс. - 336 с. - Бібліогр.: с. 332., 2000
3. Котирування та види цін на біржі [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.vuzlib.su/birz_d/6-6.htm